

Həmrəyliyin beynəlxalq mənzərəsi: bacadıq mı?



Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

*Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın
İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə
“Dini və milli tolerantlıq, millətlərarası
münasibətlərin inkişaf etdirilməsi”
istiqlaməti çərçivəsində hazırlanıb*



kimi Dünya Həmrəylik Fondunu təsis edib. Onun məqsədi inkişaf etməkdə olan ölkələrdə, xüsusən də ən yoxsullar arasında yoxsulluğun aradan qaldırılması və insan və sosial inkişafı təşviq etməkdir. Dünya Həmrəylik Fondunu dəyişikliklərin tərəfdarıdır və insanların həyatını yaxşılaşdırmaq üçün bilik, təcrübə və resurslara çıxışı təmin edir. Bu struktur 170 ölkə və ərazidə fəaliyyət göstərir.

Hər il müəyyən bir istiqaməti əsas götürən Beynəlxalq İnsan Həmrəyliyi Günü jurnal məqalələri, rəsmi tədbirlərdə çıxışlar, ayrı-ayrı şəxslərin, qrupların və maraqlı təşkilatların bloq yazıları da daxil olmaqla, bütün KİV-lərdə işıqlandırılır. ELəcə də ölkəmizdə bu günün tarixi, əhəmiyyəti, öhdəlikləri ilə



Beynəlxalq İnsan Həmrəyliyi Günü BMT-nin qərarı ilə 2006-cı ildən başlayaraq hər il dekabrın 20-də qeyd olunur. Həmrəylik mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi və orta məsuliyyət konsepsiyasının təşviq edilməsinin, yoxsulluğun aradan qaldırılması üçün mübarizənin vacib komponentləri olduğu qənaətində olan BMT bu günün dünya insanların kon-taktında və həmrəyliyindəki payının xüsusi olduğunu düşünür.

Həmrəylik kiminsə hərəkətlərinə və ya fikirlərinə olan fəal simpatiyadır, maraqların birliyi, yekdillikdir. Həmrəylik orta məsuliyyətdir. Beynəlxalq İnsan Həmrəyliyi Günü insanları hər vəziyyətdə əhəmiyyətli hesab edir, insan faktorunun birinci məsuliyyət olduğunu bildirir, insan hüquqları standartlarına əsaslanır və yenilənmiş global tərəfdaşlığı əhatə edir. Bu gün müxtəliflik içində birliyimizi qeyd etdiyimiz bir gündür. Beynəlxalq Həmrəylik Günü hökumətlərə beynəlxalq müqavilələr üzrə öhdə-



liklərinə hörmət etməli olduqlarını xatırladır, həmrəyliyin əsas dəyər kimi ictimaiyyətə çatdırılmasını təşviq edir, yoxsulluğun aradan qaldırılması da daxil olmaqla Minilliyin İnkişaf Məqsədlərinə nail olmaq üçün həmrəyliyin qurulmasına xidmət edir.

Həmrəylik maraqlar birliyinə və ümumi qrup məqsədlərinə nail olmaq ehtiyacına, birgə məsuliyyətə əsaslanan cəmiyyətlərin qarşılıqlı yardım və dəstəyidir. Hələ 2002-ci ildə BMT Baş Assambleyası Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkişaf Proqramının (UNDP) etimad fondu

bağlı media nümunələri dərc edilir. Bu günün əhəmiyyətini təbliğ edən sənədlər və materiallarda BMT-nin emblemini görmək olar - Antarktidadan başqa bütün qitələri əhatə edən Şimal Qütbündə yerləşən Yer proyeksiyası və uzunluq səviyələrini təmsil edən dörd konsentrik dairədən söhbət gedir. Proyeksiya sülhü simvolizə edən zeytun budaqları ilə əhatə olunub. Beynəlxalq Həmrəylik Günü BMT hökumətlərə beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn öhdəliklərə hörmət etməyi xatırladır.

Həmrəylik, maraqların, məq-

sədlərin və standartların ümumiliyini yaradan və ya bunlara əsaslanan insan cəmiyyəti məcmusudur. Bu anlayış cəmiyyətdə insanları vahid bütövlükdə birləşdirən əlaqələrə aiddir. Həmrəylik dünyanı xilas edəcək, çünki həmrəylik sayəsində insanlar bir-birinə daha da yaxınlaşır. Onlar anlayırlar ki, bu dünya hamımızındır, hər hansı bir təhlükə hər kəsə təsir edə bilər, hər hansı faydalı iş hamının xeyrinə ola bilər. Həmrəylik birlikdir, hər kəsə və hər zaman lazım ola biləcək qarşılıqlı yardımdır.

İnsan şüurlu varlıqdır, o, instinktiv şəkildə hərəkət etmir, müəyyən analiz aparır, düşünür, təhlil edir və qənaətə gəlir. Bütün insanların ehtiyacları var və bunlar yalnız maddi ehtiyaclar deyil. Bizim ünsiyyət yaratmağımız, münasibət qurmağımız üçün də təminat olmalıdır. Sovet psixoloqu Lev Vıqotskinin mədəni-

tarixi konsepsiyasına görə, bizim varlığımız həmişə sosial xarakter daşıyır. Yeni, insan sosial varlıqdır və özülündə ünsiyyət durur. İnsanın zehni və şəxsi inkişafı başqaları ilə qarşılıqlı əlaqədə olarkən fəaliyyətdə olur. Əgər insanlarla təmasda olmasaydı insan danışmağı öyrənmə, şüurunu inkişaf etdirə, yeni şəxsiyyətə çevrilə bilməzdi. Sosiallaşma insanın cəmiyyətdə böyüməsi, mədəni-tarixi təcrübənin mənimsənilməsi zamanı baş verir, həmrəylik sosiallaşmadan doğan vəziyyətdir. İnsan sosiallaşdıqca alternativ fikirləri, fərqli düşüncələri görür, öyrənir. Zamanla fərqli düşüncəyə baxışı formalaşır, həmrəyliyin düsturunu öyrənir. Dünya bir gün müharibəsiz, xaossuz, qarşıdurmasız planetə çevriləcək, əgər bütün dünya insanları həmrəy ola bilsə.

Lalə Mehralı